

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΓΝΩΜΗ αριθ. 11/2020

(υποβαλλόμενη δυνάμει των άρθρων 287, παράγραφος 4, και 322, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ)

σχετικά με το σχέδιο κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89 για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς είσπραξης των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον φόρο επί της προστιθέμενης αξίας — [έγγραφο 12771/20, διοργανικός φάκελος 2018/0133 (NLE)]

(2021/C 26/01)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σημείο	Σελίδα
Σύνοψη	I-V	3
Εισαγωγή	1-5	3
Παρατηρήσεις	6-39	4
Υπολογισμός των συνολικών καθαρών εσόδων ΦΠΑ και των βάσεων	15-19	6
Υπολογισμός του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ	20-27	7
Υποβολή των καταστάσεων ΦΠΑ και διαδικασία επανεξέτασης	28-34	8
Κατάρτιση έκθεσης σχετικά με τη λειτουργία του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ	35-39	8
Συμπέρασμα	40-43	9
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ		10

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως, τα άρθρα 287, παράγραφος 4, και 322, παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη το σχέδιο κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΕ, Ευρατόμ) για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89, της 29ης Μαΐου 1989, για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς εισπραξής των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον φόρο επί της προστιθέμενης αξίας [έγγραφο 12771/20, διοργανικός φάκελος 2018/0133 (NLE)],

Έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89, της 29ης Μαΐου 1989, για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς εισπραξής των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον φόρο επί της προστιθέμενης αξίας [COM(2018) 328 final],

Έχοντας υπόψη το αίτημα του Συμβουλίου για γνωμοδότηση, το οποίο περιήλθε στο Συνέδριο στις 11 Νοεμβρίου 2020,

Έχοντας υπόψη την απόφαση 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς εισπραξής των ιδίων πόρων που προέρχονται από το φόρο επί της προστιθέμενης αξίας ⁽²⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 807/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003 ⁽³⁾,

Έχοντας υπόψη τις προηγούμενες γνώμες που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο για το σύστημα των ιδίων πόρων της ΕΕ και, ιδίως, τη γνώμη αριθ. 5/2018 ⁽⁴⁾,

Έχοντας υπόψη την τελική έκθεση και τις συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου για τους ιδίους πόρους (High Level Group on Own Resources – HLGOR) σχετικά με τη μελλοντική χρηματοδότηση της ΕΕ, που δημοσιεύθηκαν τον Δεκέμβριο του 2016 ⁽⁵⁾.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 24ης και 25ης Μαρτίου 1999 κατέληξε, μεταξύ άλλων, στο συμπέρασμα ⁽⁶⁾ ότι το σύστημα ιδίων πόρων της Ένωσης πρέπει να είναι δίκαιο, διαφανές, αποδοτικό σε σχέση με το κόστος και απλό, καθώς και να βασίζεται σε κριτήρια που να εκφράζουν όσο το δυνατόν καλύτερα τη δυνατότητα συνεισφοράς κάθε κράτους μέλους·
- (2) το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά τη σύνοδό του της 7ης και 8ης Φεβρουαρίου 2013, ζήτησε να συνεχιστούν οι εργασίες επί της πρότασης της Επιτροπής για έναν νέο ίδιο πόρο βασιζόμενο στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) με τη μέγιστη δυνατή απλότητα και διαφάνεια, προκειμένου να ενισχυθεί η σχέση μεταξύ της ενωσιακής πολιτικής περί ΦΠΑ και των πραγματικών εσόδων ΦΠΑ και να εξασφαλισθεί η ίση μεταχείριση των φορολογούμενων σε όλα τα κράτη μέλη ⁽⁷⁾·
- (3) στο έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής για το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ ⁽⁸⁾ τονίστηκε ότι η τρέχουσα προσέγγιση της χρηματοδότησης είναι υπερβολικά περίπλοκη και αδιαφανής, ότι βρίθκει σύνθετων διορθωτικών μηχανισμών και ότι το σύστημα θα πρέπει να είναι απλό, δίκαιο και διαφανές·
- (4) στο ψήφισμα σχετικά με τη μεταρρύθμιση του συστήματος ιδίων πόρων της ΕΕ που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Μάρτιο του 2018 επισημάνθηκαν αδυναμίες στον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται επί του παρόντος ο προϋπολογισμός της ΕΕ και έγινε έκκληση για φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις ⁽⁹⁾·
- (5) το ψήφισμα σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021-2027 που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Οκτώβριο του 2019 εξαρτά τη συναίνεσή του επί του ΠΔΠ από τη μεταρρύθμιση του συστήματος ιδίων πόρων της ΕΕ, περιλαμβανομένης της απλούστευσης του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ ⁽¹⁰⁾·

⁽¹⁾ ΕΕ L 168 της 7.6.2014, σ. 105.

⁽²⁾ ΕΕ L 155 της 7.6.2014, σ. 9.

⁽³⁾ ΕΕ L 122 της 1.4.2003, σ. 36.

⁽⁴⁾ Γνώμες αριθ. 5/2018 (ΕΕ C 431 της 29.11.2018, σ. 1), αριθ. 7/2015 (ΕΕ C 5 της 8.1.2016, σ. 1), αριθ. 7/2014 (ΕΕ C 459 της 19.12.2014, σ. 1), αριθ. 2/2012 (ΕΕ C 112 της 18.4.2012, σ. 1), αριθ. 2/2008 (ΕΕ C 192 της 29.7.2008, σ. 1), αριθ. 2/2006 (ΕΕ C 203 της 25.8.2006, σ. 50), αριθ. 4/2005 (ΕΕ C 167 της 7.7.2005, σ. 1) και αριθ. 7/2003 (ΕΕ C 318 της 30.12.2003, σ. 1).

⁽⁵⁾ «Μελλοντική χρηματοδότηση της ΕΕ – Τελική έκθεση και συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου για τους ιδίους πόρους», Δεκέμβριος 2016.

⁽⁶⁾ Βλέπε δελτίο ΕΕ 3-1999.

⁽⁷⁾ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 7ης και 8ης Φεβρουαρίου 2013 σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (EUCO 37/13).

⁽⁸⁾ COM(2017) 358 final της 28ης Ιουνίου 2017.

⁽⁹⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2018, σχετικά με τη μεταρρύθμιση του συστήματος των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [2017/2053(INI)].

⁽¹⁰⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 και τους ιδίους πόρους: ώρα να ικανοποιηθούν οι προσδοκίες των πολιτών [2019/2833(RSP)].

- (6) η ανακοίνωση⁽¹¹⁾ της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, του Μαΐου του 2020, με τίτλο «Ο προϋπολογισμός της ΕΕ τροφодοτεί το σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη», παρουσίαζε συνοπτικά το νέο σύστημα ιδίων πόρων (περιλαμβανομένης απλουστευμένης βάσει ΦΠΑ εθνικής συνεισφοράς)· και
- (7) το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά τη σύνοδο του Ιουλίου 2020, κατέληξε⁽¹²⁾ στην αντικατάσταση του ισχύοντος ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ από την απλουστευμένη και εξελιγμένη εναλλακτική μέθοδο της Επιτροπής. Η βάση ΦΠΑ που θα λαμβάνεται υπόψη για τον σκοπό αυτό δεν θα υπερβαίνει το 50 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) κάθε κράτους μέλους,

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕ ΩΣ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ:

ΣΥΝΟΨΗ

I. Στις 2 Μαΐου 2018, η Επιτροπή πρότεινε τη μεταρρύθμιση του συστήματος χρηματοδότησης της ΕΕ ενόψει του μελλοντικού προϋπολογισμού υπό το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου 2021-2027, περιλαμβανομένης μεταξύ άλλων της απλούστευσης του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ. Στη γνώμη μας αριθ. 5/2018, επικρίναμε τις παραδοχές που χρησιμοποιούνταν στη μεθοδολογία της Επιτροπής, όπως αυτή αναλύεται στην πρόταση. Τον Νοέμβριο του 2020, το Συμβούλιο αναθέωσε το κείμενο του σχεδίου κανονισμού του σχετικά με τον υπολογισμό του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ, επί του οποίου μας ζήτησε να γνωμοδοτήσουμε. Η παρούσα γνώμη επικεντρώνεται στη νέα μέθοδο που προτείνεται για τον υπολογισμό του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ.

II. Ο ίδιος πόρος που βασίζεται στον ΦΠΑ αντιστοιχούσε στο 11 % του ενωσιακού προϋπολογισμού του 2019 (17,8 δισεκατομμύρια ευρώ). Υπολογίζεται με τη χρήση μιας φορολογητέας βάσης που είναι συγκρίσιμη και θεωρητικά εναρμονισμένη μεταξύ των κρατών μελών και προκύπτει με τη διαίρεση των καθαρών εσόδων ΦΠΑ του καθενός εξ αυτών διά του αντίστοιχου σταθμισμένου μέσου συντελεστή.

III. Στόχος της πρότασης του Συμβουλίου είναι η απλούστευση του υπολογισμού σε σύγκριση με τη μέθοδο που εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, με την κατάργηση των περισσότερων διορθώσεων και αντισταθμίσεων και την εισαγωγή της χρήσης ενός οριστικού πολυετούς σταθμισμένου μέσου συντελεστή («παγωμένου» στην τιμή του 2016). Η πρόταση περιλαμβάνει επίσης τροποποιημένες διατάξεις σχετικά με την υποβολή των δηλώσεων ΦΠΑ και τη διαδικασία επανεξέτασης, και καθιερώνει διαδικασία για την κατάρτιση έκθεσης σχετικά με τη λειτουργία του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ.

IV. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την πρόταση του Συμβουλίου. Θεωρούμε ότι απλουστεύει σημαντικά τον υπολογισμό του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ των κρατών μελών σε σύγκριση με το ισχύον σύστημα. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι υπάρχει ο κίνδυνος ο οριστικός πολυετής σταθμισμένος μέσος συντελεστής να μην είναι αντιπροσωπευτικός για όλα τα κράτη μέλη.

V. Για τη βελτίωση της τρέχουσας πρότασης, προτείνουμε την εισαγωγή ενός μηχανισμού επανεξέτασης του παγωμένου σταθμισμένου μέσου συντελεστή. Κατ' αυτό τον τρόπο θα είναι δυνατός ο επανυπολογισμός του για τα κράτη μέλη εκείνα των οποίων οι συνεισφορές που βασίζονται στον ΦΠΑ θα επηρεάζονταν σημαντικά από την εφαρμογή αυτού του συντελεστή αντί του πραγματικού. Ο μηχανισμός αυτός θα πρέπει να εφαρμόζεται με τη χρήση ορισμένων δεικτών που θα σημαίνουν την ενεργοποίησή του. Η εφαρμογή του θα απέτρεπε τυχόν στρεβλώσεις των συνεισφορών που βασίζονται στον ΦΠΑ, οι οποίες θα ανέκυπταν κατά την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου λόγω σημαντικών αλλαγών στις πολιτικές περί ΦΠΑ των κρατών μελών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ουσιαστική μεταρρύθμιση του συστήματος χρηματοδότησης του προϋπολογισμού της ΕΕ έχει να γίνει από το 1988. Οι τρεις κύριες κατηγορίες εσόδων του τρέχοντος συστήματος είναι: οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΙΠ), ο ίδιος πόρος που βασίζεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και ο ίδιος πόρος που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ).

2. Στις 2 Μαΐου 2018, η Επιτροπή πρότεινε τη μεταρρύθμιση του συστήματος χρηματοδότησης της ΕΕ ενόψει του μελλοντικού προϋπολογισμού υπό το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της περιόδου 2021-2027. Η πρόταση προέβλεπε, μεταξύ άλλων, την επανεξέταση ορισμένων από τους υφιστάμενους ίδιους πόρους (περιλαμβανομένου ενός απλουστευμένου ιδίου πόρου βασιζόμενου στον ΦΠΑ), τη θέσπιση ενός «καλαθιού» τριών νέων ιδίων πόρων (βασιζόμενων στην κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών, στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών που δεν ανακυκλώνονται), τη σταδιακή κατάργηση των διορθώσεων και την αύξηση των ανώτατων ορίων για τους ίδιους πόρους⁽¹³⁾.

⁽¹¹⁾ COM(2020) 442 τελικό της 27ης Μαΐου 2020.

⁽¹²⁾ EUCO 10/20, έκτακτη σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (17, 18, 19, 20 και 21 Ιουλίου 2020), συμπεράσματα.

⁽¹³⁾ Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2018) 325 final], πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης των ιδίων πόρων που βασίζονται στην κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών, στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών που δεν ανακυκλώνονται, και για τα μέτρα αντιμετώπισης των ταμειακών αναγκών [COM(2018) 326 final], πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση εκτελεστικών μέτρων για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2018) 327 final] και πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89 για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς εισπράξης των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον φόρο επί της προστιθέμενης αξίας [COM(2018) 328 final].

3. Στη γνώμη μας αριθ. 5/2018, αξιολογήσαμε την πρόταση για το νέο σύστημα χρηματοδότησης της ΕΕ, περιλαμβανομένων των τριών προαναφερθέντων νέων ιδίων πόρων, διαπιστώνοντας ότι αυτή αποκαθιστούσε ορισμένες από τις αδυναμίες που είχαμε εντοπίσει στο πλαίσιο των προηγούμενων εργασιών μας επί των ιδίων πόρων. Ωστόσο, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το αναθεωρημένο σύστημα που προτεινόταν εξακολουθούσε να είναι πολύπλοκο.

4. Κατόπιν της πρότασης της Επιτροπής του Μαΐου 2018 σχετικά με τις μεταρρύθμιση των ιδίων πόρων, έλαβαν χώρα διάφορες διαπραγματεύσεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, τόσο σχετικά με το ΠΔΠ της περιόδου 2021-2027 όσο και σχετικά με το συναφές σύστημα χρηματοδότησης της ΕΕ. Σε συνέχεια αυτών των διαπραγματεύσεων, αυτή τη στιγμή η πρόταση της Επιτροπής βρίσκεται υπό τροποποίηση. Η διαπραγματευτική διαδικασία είναι ακόμη σε εξέλιξη και η πρόταση υπόκειται σε τροποποίηση από διάφορες απόψεις.

5. Ως προς τον ίδιο πόρο που βασίζεται στον ΦΠΑ, τον Νοέμβριο του 2020 το Συμβούλιο αναθεώρησε το κείμενο του σχεδίου κανονισμού του σχετικά με τον υπολογισμό του εν λόγω ιδίου πόρου (περιλαμβανομένης «απλουστευμένης και εξελιγμένης εναλλακτικής μεθόδου») ζητώντας μας να γνωμοδοτήσουμε επ' αυτού. Η παρούσα γνώμη επικεντρώνεται στην εναλλακτική μέθοδο που προτείνεται για τον υπολογισμό του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ⁽¹⁴⁾.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

6. Ο ίδιος πόρος που βασίζεται στον ΦΠΑ αντιστοιχούσε στο 11 % του ενωσιακού προϋπολογισμού του 2019 (17,8 δισεκατομμύρια ευρώ). Ο πόρος αυτός προκύπτει με την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή καταβολής σε μια «εναρμονισμένη βάση υπολογισμού του ΦΠΑ». Ο συντελεστής αυτός είναι 0,3 % για όλα τα κράτη μέλη πλην της Γερμανίας, των Κάτω Χωρών και της Σουηδίας, για τις οποίες ισχύει μειωμένος συντελεστής 0,15 %.

7. Το ισχύον σύστημα για τον ίδιο πόρο που βασίζεται στον ΦΠΑ ερείδεται σε μια φορολογητέα βάση που είναι συγκρίσιμη και θεωρητικά εναρμονισμένη μεταξύ των κρατών μελών και προκύπτει με τη διαίρεση των προσαρμοσμένων εσόδων ΦΠΑ εκάστου εξ αυτών διά του αντίστοιχου σταθμισμένου μέσου συντελεστή (ΣΜΣ). Στο **πλαίσιο 1** περιγράφεται η μέθοδος υπολογισμού του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ στο πλαίσιο του συστήματος που ισχύει σήμερα, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται ο υπολογισμός βάσει του προτεινόμενου νέου συστήματος.

Πλαίσιο 1

Πώς υπολογίζεται ο ίδιος πόρος που βασίζεται στον ΦΠΑ;

Ισχύον σύστημα:

Η μέθοδος υπολογισμού των ιδίων πόρων των κρατών μελών που βασίζονται στον ΦΠΑ στηρίζεται σε μια συγκρίσιμη και θεωρητικά εναρμονισμένη βάση ΦΠΑ. Αυτό γίνεται προκειμένου οι επιλογές των κρατών μελών όσον αφορά το μείγμα των συντελεστών ΦΠΑ (εντός των ορίων που καθορίζονται στην οδηγία για τον ΦΠΑ) να μην επηρεάζουν τις καταβλητέες συνεισφορές τους. Αυτή η πολύπλοκη μέθοδος λαμβάνει ως σημείο εκκίνησης το συνολικό ποσό που εισπράττει ως ΦΠΑ κάθε κράτος μέλος (τα έσοδά του) και, μετά τις απαραίτητες διορθώσεις, το ποσό αυτό διαιρείται διά του ΣΜΣ (βλέπε **πλαίσιο 2**). Αφού εφαρμοστούν οι πρόσθετες αντισταθμίσεις, η προκύπτουσα θεωρητικά εναρμονισμένη βάση ΦΠΑ πολλαπλασιάζεται με έναν σταθερό συντελεστή καταβολής. Το γινόμενο αυτού του πολλαπλασιασμού αποτελεί τη συνεισφορά κάθε κράτους μέλους.

Αυτός ο υπολογισμός του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ αποτυπώνεται στον ακόλουθο τύπο, ο οποίος εφαρμόζεται για κάθε κράτος μέλος και για κάθε έτος (v):

$$\text{Ίδιος πόρος που βασίζεται στον ΦΠΑ (v)} = \frac{\text{Σύνολο εσόδων ΦΠΑ (v) ((κατόπιν προσαρμογών))}{\text{ΣΜΣ (v)}} * \text{Συντελεστής καταβολής}$$

Προτεινόμενο νέο σύστημα:

Το Συμβούλιο προτείνει το πάγωμα του ΣΜΣ στην τιμή του 2016 και τη χρήση αυτής της τιμής ως «οριστικού» ΣΜΣ καθ' όλη τη διάρκεια του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Όπως αναφέρεται και στην πρόταση της Επιτροπής του Μαΐου 2018, προτείνει επίσης την κατάργηση όλων των διορθώσεων και αντισταθμίσεων, πλην δύο ειδών: αυτών που αφορούν το πεδίο εδαφικής εφαρμογής που αναφέρεται στα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας για τον ΦΠΑ και αυτών που αφορούν παραβιάσεις της οδηγίας.

Ο νέος τρόπος υπολογισμού αποτυπώνεται στον ακόλουθο τύπο, ο οποίος εφαρμόζεται για κάθε κράτος μέλος και για κάθε έτος (v):

$$\text{Ίδιος πόρος που βασίζεται στον ΦΠΑ (v)} = \frac{\text{Σύνολο εσόδων ΦΠΑ (v) ((κατόπιν προσαρμογών))}{\text{ΣΜΣ 2016}} * \text{Συντελεστής καταβολής}$$

⁽¹⁴⁾ Σχέδιο κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89 για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς εισπράξης των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον φόρο επί της προστιθέμενης αξίας [έγγραφο 12771/20, διοργανικός φάκελος 2018/0133 (NLE)].

Όπου:

Ίδιος πόρος που βασίζεται στον ΦΠΑ (v) = ποσό της καταβλητέας συνεισφοράς από ένα κράτος μέλος το έτος v .

Σύνολο εσόδων ΦΠΑ (v) (κατόπιν προσαρμογών) = το συνολικό καθαρό ποσό του ΦΠΑ που εισπράττει το συγκεκριμένο κράτος μέλος το έτος v .

Συντελεστής καταβολής = το ποσοστό που αναφέρεται στην απόφαση για τους ίδιους πόρους (0,3 % προς το παρόν).

8. Ο ΣΜΣ προκύπτει κατόπιν πολύπλοκου υπολογισμού που περιλαμβάνει την υπαγωγή όλων των φορολογητέων πράξεων στον κατάλληλο συντελεστή ΦΠΑ, βάσει στατιστικών στοιχείων προερχόμενων από τους εθνικούς λογαριασμούς που καταρτίζονται σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών (ΕΣΛ) ⁽¹⁵⁾. Στο **πλαίσιο 2** αποτυπώνεται ο τρόπος υπολογισμού του ΣΜΣ και αναδεικνύεται η διαφορά μεταξύ του ισχύοντος και του προτεινόμενου συστήματος.

Πλαίσιο 2

Πώς υπολογίζεται ο σταθμισμένος μέσος συντελεστής (ΣΜΣ);

Ο ΣΜΣ προκύπτει από στατιστική ανάλυση του μείγματος των παροχών αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και των εφαρμοζόμενων συντελεστών ΦΠΑ, σε όλα τα κράτη μέλη. Οι σταθμίσεις που εφαρμόζονται σε όλες τις φορολογητέες πράξεις για τον υπολογισμό του μέσου συντελεστή ΦΠΑ σε κάθε κράτος μέλος υπολογίζονται βάσει στοιχείων προερχόμενων από τους εθνικούς λογαριασμούς.

Ο τύπος που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του ΣΜΣ είναι ο εξής:

$$\text{ΣΜΣ}(v) = T(i) * \Sigma(i),$$

Όπου:

$T(i)$ = η αξία των πράξεων στις οποίες εφαρμόζεται ο συντελεστής ΦΠΑ i διά της συνολικής αξίας όλων των φορολογητέων πράξεων, και

$\Sigma(i)$ = ο συντελεστής ΦΠΑ i . Οι χρησιμοποιούμενοι συντελεστές ΦΠΑ είναι αυτοί που ισχύουν για το έτος v . Οι σταθμίσεις υπολογίζονται για το έτος v με τη χρήση στοιχείων προερχόμενων από τους εθνικούς λογαριασμούς για το προτελευταίο έτος ($v-2$).

Βάσει του προτεινόμενου νέου συστήματος, θα υπολογιστεί ο ΣΜΣ για το 2016 και θα παγώσει. Εν συνεχεία, αυτός θα εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ για κάθε έτος από το 2021 και εξής. Έτσι δεν θα υπολογίζεται πλέον, ούτε θα ελέγχεται και θα χρησιμοποιείται, ετήσιος ΣΜΣ για το έτος v , όπως γίνεται βάσει του ισχύοντος συστήματος.

9. Μολονότι τα έσοδα ΦΠΑ που εισπράττουν οι εθνικές φορολογικές αρχές συνιστούν την αφετηρία της διαδικασίας υπολογισμού, υπάρχει παράλληλα ένα πλήθος διορθώσεων και αντισταθμίσεων που εφαρμόζονται για την εναρμόνιση των φορολογητέων πράξεων μεταξύ των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, η διαχείριση αυτού του ίδιου πόρου επιβαρύνει σημαντικά από διοικητική άποψη τόσο την Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη.

10. Όπως αναφέρεται στη γνώμη μας αριθ. 2/2012, έχουμε επανειλημμένως επισημάνει την πολυπλοκότητα του υπολογισμού του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ ⁽¹⁶⁾, καθώς και την απουσία άμεσης σύνδεσής του με τη φορολογική του βάση. Για την αποκατάσταση αυτών των αδυναμιών, τον Μάιο του 2018 η Επιτροπή πρότεινε μια απλουστευμένη μέθοδο για τον υπολογισμό του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ. Αυτή η μέθοδος απλούστευσης του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ, η οποία θα εφαρμοζόταν για κάθε κράτος μέλος, περιλάμβανε τον υπολογισμό της βάσης χρησιμοποιώντας μόνο το μερίδιο των αγαθών και υπηρεσιών που υπέκειντο στον κανονικό συντελεστή σε όλα τα κράτη μέλη.

11. Στη γνώμη μας αριθ. 5/2018, επισημαίναμε ότι ο πολύπλοκος ΣΜΣ είχε αντικατασταθεί με έναν απλό κανονικό συντελεστή στη διαδικασία υπολογισμού. Ωστόσο, κρίναμε ότι οι παραδοχές που χρησιμοποιούσε η Επιτροπή για τον υπολογισμό των απλουστευμένων συνεισφορών βάσει ΦΠΑ δεν ήταν σύμφωνες με ορισμένα από τα βήματα της μεθοδολογίας που περιγραφόταν στην πρόταση ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 549/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 174 της 26.6.2013, σ. 1).

⁽¹⁶⁾ Στην ετήσια έκθεσή μας για το 2017, αναφέραμε ότι η επαλήθευση από την Επιτροπή του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ έπαυσε από διάφορες αδυναμίες, ιδίως σε σχέση με τον υπολογισμό του ΣΜΣ.

⁽¹⁷⁾ Βλέπε γνώμη αριθ. 5/2018, παράρτημα II.

12. Το αναθεωρημένο κείμενο του σχεδίου κανονισμού του Συμβουλίου, του Νοεμβρίου 2020, πρότεινε μια απλουστευμένη και εξελιγμένη εναλλακτική μέθοδο για τον ίδιο πόρο που βασίζεται στον ΦΠΑ. Η μέθοδος αυτή λαμβάνει υπόψη την προαναφερόμενη κριτική μας και προβλέπει απλούστερο υπολογισμό σε σύγκριση με αυτόν που καθορίζει το ισχύον σύστημα.

13. Ο προτεινόμενος νέος υπολογισμός του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ ακολουθεί τις ίδιες διαδικασίες με τον μέχρι σήμερα ισχύοντα για την εξαγωγή των βάσεων ΦΠΑ (βλέπε σημεία 7 και 8). Οι διαδικασίες αυτές έχουν απλουστευθεί, ιδίως όσον αφορά τον υπολογισμό των βάσεων ΦΠΑ και του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ (βλέπε **πλαίσιο 1**). Οι εθνικές συνεισφορές προκύπτουν από τον πολλαπλασιασμό αυτών των βάσεων με τον συντελεστή καταβολής του ΦΠΑ (0,3 % για όλα τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουλίου 2020) ⁽¹⁸⁾.

14. Προκειμένου να αξιολογήσουμε την προτεινόμενη νέα απλουστευμένη και εξελιγμένη εναλλακτική μέθοδο, επικεντρωθήκαμε στα εξής βασικά ζητήματα:

- (1) στον υπολογισμό των συνολικών καθαρών εσόδων ΦΠΑ και των βάσεων (περιλαμβανομένων των διορθώσεων και των αντισταθμίσεων),
- (2) στον υπολογισμό του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ,
- (3) στην υποβολή των καταστάσεων ΦΠΑ και στη σχετική διαδικασία επανεξέτασής τους, και
- (4) στην κατάρτιση έκθεσης σχετικά με τον ίδιο πόρο που βασίζεται στον ΦΠΑ.

Για καθένα από τα ανωτέρω ζητήματα, παραθέτουμε στη συνέχεια τις προτεινόμενες διατάξεις και την άποψή μας.

Υπολογισμός των συνολικών καθαρών εσόδων ΦΠΑ και των βάσεων

15. Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι διορθώσεις και οι αντισταθμίσεις έχουν παραδοσιακά αμελητέα επίπτωση στο ποσό του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ (μεταξύ 2011 και 2015, κατά μέσο όρο 0,5 % των εσόδων ΦΠΑ για τις διορθώσεις και 0,09 % των βάσεων ΦΠΑ για τις αντισταθμίσεις). Ωστόσο, η διαχείρισή τους συνεπάγεται πολύπλοκους υπολογισμούς και απαιτεί τη διάθεση δυσανάλογων πόρων τόσο από την Επιτροπή όσο και από τα κράτη μέλη.

16. Βάσει του προτεινόμενου άρθρου 3 του σχεδίου κανονισμού του Συμβουλίου, καταργούνται όλες οι αντισταθμίσεις και διορθώσεις, πλην δύο ειδών: αυτών που αφορούν το πεδίο εδαφικής εφαρμογής που αναφέρεται στα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας για τον ΦΠΑ ⁽¹⁹⁾ και αυτών που σχετίζονται με παραβιάσεις της οδηγίας αυτής. Αυτό προβλεπόταν ήδη στην πρόταση της Επιτροπής του Μαΐου 2018.

17. Οι διορθώσεις και οι αντισταθμίσεις που αφορούν το πεδίο εδαφικής εφαρμογής έχουν διατηρηθεί λόγω των διατάξεων που υπάρχουν στις συνθήκες προσχώρησης ⁽²⁰⁾ ορισμένων κρατών μελών σχετικά με τον υπολογισμό του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ. Οι διορθώσεις και αντισταθμίσεις αυτές εφαρμόζονται κυρίως επειδή η οδηγία για τον ΦΠΑ δεν εφαρμόζεται πλήρως σε ορισμένα εδάφη της ΕΕ (π.χ. Κανάριοι Νήσοι, Θέουτα και Μελίλια ή Νήσοι Όλαντ). Ως εκ τούτου, οι πράξεις που λαμβάνουν χώρα σε αυτά τα εδάφη δεν αντικατοπτρίζονται στα έσοδα ΦΠΑ των αντίστοιχων κρατών μελών. Για τους σκοπούς των ιδίων πόρων, οι πράξεις αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται στη βάση ΦΠΑ μέσω διορθώσεων.

18. Επιπλέον, η πρόταση του Συμβουλίου διατηρεί τις αντισταθμίσεις που απορρέουν από διαδικασίες επί παραβάσει. Τέτοιες αντισταθμίσεις υπολογίζονται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, παραδείγματος χάριν, ένα συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία απαλλάσσεται ΦΠΑ σε ένα κράτος μέλος και η Επιτροπή θεωρεί ότι η απαλλαγή αυτή παραβιάζει την οδηγία για τον ΦΠΑ. Στο τέλος του 2019, τέτοιες αντισταθμίσεις εφαρμόζονταν σε εννέα κράτη μέλη ⁽²¹⁾. Σύμφωνα με την πρόταση του Συμβουλίου, οι αναπροσαρμογές αυτές πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν, προκειμένου τα κράτη μέλη που δεν εφαρμόζουν την ενωσιακή νομοθεσία να μη μπορούν να επωφεληθούν από μείωση του ποσού που οφείλουν να καταβάλλουν ως ίδιο πόρο που βασίζεται στον ΦΠΑ. Μέχρι την περάτωση της σχετικής επί παραβάσει διαδικασίας, για τους σκοπούς των ιδίων πόρων, η κατάσταση ΦΠΑ του εμπλεκόμενου κράτους μέλους πρέπει να αναπροσαρμόζεται αντίστοιχα.

⁽¹⁸⁾ Βλέπε υποσημείωση 12.

⁽¹⁹⁾ Οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε.

⁽²⁰⁾ Παραδείγματος χάριν, το άρθρο 187 της Πράξης για τους όρους προσχώρησης του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και για τις προσαρμογές των Συνθηκών (ΕΕ L 302 της 15.11.1985, σ. 23) ορίζει τα εξής: Το ποσό των φόρων που καταχωρίζονται στους ιδίους πόρους και προέρχονται από τον φόρο επί της προστιθέμενης αξίας οφείλεται εξ ολοκλήρου από 1ης Ιανουαρίου 1986. Το ποσό αυτό υπολογίζεται και ελέγχεται ως εάν οι Κανάριοι Νήσοι και η Θέουτα και Μελίλια περιλαμβάνονταν στο πεδίο εδαφικής εφαρμογής της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση.

⁽²¹⁾ Γερμανία, Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Ουγγαρία, Μάλτα, Αυστρία και Πολωνία.

Από μέρους μας αξιολόγηση του προτεινόμενου τρόπου υπολογισμού των συνολικών καθαρών εσόδων ΦΠΑ και των βάσεων

19. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την προτεινόμενη απλούστευση των διορθώσεων και των αντισταθμίσεων στα συνολικά καθαρά έσοδα ΦΠΑ και στις βάσεις, καθώς θεωρούμε ότι αυτή θα συμβάλει στη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης τόσο της Επιτροπής όσο και των κρατών μελών, χωρίς να επηρεάσει σημαντικά την ακρίβεια των συνεισφορών που βασίζονται στον ΦΠΑ.

Υπολογισμός του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ

20. Το προτεινόμενο άρθρο 4 του σχεδίου κανονισμού του Συμβουλίου καθορίζει την ακόλουθη μέθοδο για τον υπολογισμό του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ:

- a) Ο ΣΜΣ εκφράζεται ως ποσοστό που υπολογίζεται από το κράτος μέλος για το οικονομικό έτος 2016, τηρουμένων των διατάξεων που ισχύουν μέχρι σήμερα.
- b) Στρογγυλοποιείται έως και το τέταρτο δεκαδικό ψηφίο.
- c) Ελέγχεται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και δεν υπόκειται σε γνωστοποίηση σχετικά με εκκρεμή ζητήματα που αφορούν διορθώσεις ή αντισταθμίσεις.
- d) Εάν υπάρχουν εκκρεμή ζητήματα, στο ενδιάμεσο διάστημα χρησιμοποιείται ΣΜΣ που υπόκειται σε γνωστοποίηση και ο οποίος θα θεωρείται ως προσωρινός πολυετής σταθμισμένος μέσος συντελεστής.
- e) Μετά την επίλυση των ζητημάτων που αποτελούν αντικείμενο γνωστοποίησης, το προκύπτον ποσοστό αντικαθιστά τον προσωρινό πολυετή ΣΜΣ και καθίσταται ο οριστικός πολυετής ΣΜΣ από το οικονομικό έτος 2021 και εξής.
- f) Οι δημοσιονομικές επιπτώσεις που προκύπτουν από τυχόν διαφορά μεταξύ του προσωρινού και του οριστικού ΣΜΣ εξετάζονται στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας καταχώρισης των υπολοίπων και των προσαρμογών του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ.

21. Μολονότι η προτεινόμενη μέθοδος για την εξαγωγή του ΣΜΣ είναι η ίδια με αυτή που εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, επισημαίνουμε ότι ο συντελεστής που προκύπτει χρησιμοποιείται για πολυετείς υπολογισμούς και παγώνει για όλη την περίοδο του ΠΔΠ (βλέπε **πλαίσιο 1**). Ως έτος αναφοράς για τον υπολογισμό του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ επελέγη το 2016, καθώς είναι το έτος στο οποίο ανάγονται τα πλέον πρόσφατα στοιχεία που έχουν ήδη ελεγχθεί από την Επιτροπή σε όλα τα κράτη μέλη. Από την επισκόπηση των ΣΜΣ των προηγούμενων ετών προκύπτει ότι, καίτοι η συνολική τάση από έτος σε έτος ήταν γενικώς σταθερή, σε ορισμένα κράτη μέλη σημειώθηκαν ορισμένες σημαντικές διακυμάνσεις από το ένα έτος στο άλλο. Αυτό μπορεί να επηρεάσει την ακρίβεια της βασιζόμενης στον ΦΠΑ συνεισφοράς τους, η οποία δεν θα διορθωθεί παρά μετά το τέλος της περιόδου του ΠΔΠ.

Από μέρους μας αξιολόγηση του προτεινόμενου τρόπου υπολογισμού του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ

22. Θεωρούμε ότι ο ισχύων τρόπος υπολογισμού του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ πρέπει να απλουστευθεί. Ωστόσο, μια τέτοια απλούστευση πρέπει να εξισορροπηθεί με την ανάγκη διατήρησης εύλογου βαθμού ακρίβειας όσον αφορά τις συνεισφορές των κρατών μελών.

23. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την πρόταση, η οποία προβλέπει, μεταξύ άλλων, τον υπολογισμό ενός οριστικού πολυετούς ΣΜΣ για κάθε κράτος μέλος και για όλη την περίοδο του ΠΔΠ. Σημειώνουμε ότι ως έτος αναφοράς επελέγη το 2016. Μολονότι αποδεχόμαστε τους λόγους που προβάλλονται για τη χρήση ενός και μόνο έτους για τον καθορισμό του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ, υπάρχει κίνδυνος το επιλεγέν έτος να μην είναι αντιπροσωπευτικό για ορισμένα κράτη μέλη.

24. Είμαστε της άποψης ότι η προτεινόμενη απλουστευμένη μέθοδος χρειάζεται έναν ΣΜΣ με εύλογο βαθμό ακρίβειας, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η συνεισφορά κάθε κράτους μέλους αντικατοπτρίζει σωστά την αντίστοιχη βάση ΦΠΑ. Σύμφωνα με την προτεινόμενη μέθοδο, εάν ένα κράτος μέλος προέβαινε σε κάποια σημαντική αλλαγή στους συντελεστές ΦΠΑ που εφαρμόζει, ο ΣΜΣ που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ δεν θα λάμβανε υπόψη αυτούς τους αναθεωρημένους συντελεστές. Κατά συνέπεια, η βάση ΦΠΑ δεν θα αντανακλούσε επακριβώς τη συνολική αξία όλων των φορολογητέων πράξεων και το υπολογισθέν ποσό της εθνικής συνεισφοράς δεν θα αντικατόπτριζε τη νέα πολιτική περί ΦΠΑ του κράτους μέλους.

25. Για τον περιορισμό αυτού του κινδύνου, το Συμβούλιο οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο να εισαγάγει, με την πρότασή του, έναν μηχανισμό επανεξέτασης και πιθανού επανυπολογισμού του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ για τα κράτη μέλη εκείνα των οποίων η βάση ΦΠΑ συνεισφορά θα επηρεαζόταν σημαντικά από τη χρήση αυτού του συντελεστή αντί του πραγματικού ΣΜΣ.

26. Ένας τέτοιος μηχανισμός πρέπει να ενεργοποιείται όταν λαμβάνουν χώρα ορισμένες σημαντικές αλλαγές (που θα μπορούσαν να εντοπίζονται με τη βοήθεια δεικτών, όπως οι σημαντικές αλλαγές στους συντελεστές ΦΠΑ, στις φορολογητέες πράξεις ή στα έσοδα ΦΠΑ). Εάν ο επανυπολογιζόμενος πραγματικός ΣΜΣ διαφέρει από τον οριστικό πολυετή ΣΜΣ σε βαθμό που υπερβαίνει ένα ορισμένο προκαθορισμένο όριο σημαντικότητας, τότε ο πρώτος πρέπει να αντικαθιστά τον δεύτερο.

27. Ο μηχανισμός αυτός θα απέτρεπε τυχόν στρεβλώσεις των συνεισφορών που βασίζονται στον ΦΠΑ, οι οποίες θα ανέκυπταν κατά την περίοδο του ΠΔΠ λόγω σημαντικών αλλαγών στις πολιτικές περί ΦΠΑ των κρατών μελών. Η Επιτροπή οφείλει να θεοπίσει εκτελεστικές πράξεις με περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τις διαδικασίες εφαρμογής αυτού του μηχανισμού.

Υποβολή των καταστάσεων ΦΠΑ και διαδικασία επανεξέτασης

28. Το άρθρο 7 του προτεινόμενου σχεδίου κανονισμού του Συμβουλίου διατηρεί την ίδια προθεσμία που ορίζει το ισχύον σύστημα (31η Ιουλίου κάθε έτους) για τη διαβίβαση των καταστάσεων ΦΠΑ από τα κράτη μέλη, περιλαμβανομένων των βάσεων ΦΠΑ για το προηγούμενο έτος και των αναθεωρημένων βάσεων των προηγούμενων ετών. Προβλέπει επίσης τη δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας αυτής στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα κράτη μέλη δεν μπορούν να την τηρήσουν λόγω έκτακτων περιστάσεων πέραν του ελέγχου τους.

29. Το προτεινόμενο άρθρο 9 εισάγει μια διαδικασία για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή διαφωνεί με τις διορθώσεις των κρατών μελών στις καταστάσεις ΦΠΑ (βλέπε σημεία **15** έως **18**). Η διαφωνία αυτή εκφράζεται σε επίσημη επιστολή της Επιτροπής.

30. Κατ' εφαρμογή της διαδικασίας αυτής, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να επανεξετάσει τη σχετική διόρθωση εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της προαναφερόμενης επιστολής. Η διαδικασία επανεξέτασης περατώνεται με απόφαση της Επιτροπής η οποία εκδίδεται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής του σχετικού αιτήματος του κράτους μέλους. Οι διορθώσεις που προκύπτουν από τη διαδικασία αυτή λαμβάνονται υπόψη στις μελλοντικές καταστάσεις ΦΠΑ.

31. Ούτε η διαδικασία επανεξέτασης ούτε τυχόν άσκηση προσφυγής από το κράτος μέλος για την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής επηρεάζουν την υποχρέωση της χώρας να αποδώσει, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, το ποσό του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ, το οποίο αντιστοιχεί στις διορθώσεις.

Από μέρους μας αξιολόγηση της πρότασης όσον αφορά την υποβολή των καταστάσεων ΦΠΑ και τη διαδικασία επανεξέτασης

32. Λαμβάνουμε υπόψη την προσθήκη διάταξης για την παράταση της προθεσμίας υποβολής των καταστάσεων ΦΠΑ στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα κράτη μέλη δεν είναι σε θέση να την τηρήσουν λόγω έκτακτων περιστάσεων πέραν του ελέγχου τους.

33. Επισημαίνουμε την καθιέρωση διαδικασίας επανεξέτασης για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή δεν συμφωνεί με τις διορθώσεις των κρατών μελών στις καταστάσεις ΦΠΑ. Η διαδικασία αυτή θέλει την Επιτροπή να επανεξετάζει τις διορθώσεις και να εκδίδει απόφαση εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής του σχετικού αιτήματος του κράτους μέλους. Το κράτος μέλος μπορεί να ασκήσει προσφυγή ακύρωσης κατά της απόφασης αυτής.

34. Αυτή η νέα διαδικασία επανεξέτασης μπορεί να δώσει στα κράτη μέλη μια πρόσθετη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της απόφασης της Επιτροπής με την οποία περατώνεται η διαδικασία επανεξέτασης. Ωστόσο, μπορεί να επιβαρύνει ακόμη περισσότερο την από μέρους της Επιτροπής διαχείριση του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ.

Κατάρτιση έκθεσης σχετικά με τη λειτουργία του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ

35. Το νέο προτεινόμενο άρθρο 13α του σχεδίου κανονισμού του Συμβουλίου υποχρεώνει την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2025.

36. Στην έκθεση πρέπει να αναφέρονται ο αριθμός των κρατών μελών που εξακολουθούν να εφαρμόζουν ΣΜΣ υποκείμενο σε γνωστοποιήσεις σχετικά με εκκρεμή ζητήματα [βλέπε σημείο **20**, στοιχεία **δ)** και **ε)**], καθώς και τυχόν μεταβολές των εθνικών συντελεστών ΦΠΑ. Επιπλέον, πρέπει να περιλαμβάνει αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της επάρκειας του συστήματος του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ και, ιδίως, του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ. Η Επιτροπή πρέπει επίσης να συμπεριλάβει στην έκθεση αυτή προτάσεις τροποποιήσεων του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ βάσει περισσότερο πρόσφατων στοιχείων.

Από μέρους μας αξιολόγηση της πρότασης που αφορά την κατάρτιση έκθεσης σχετικά με τη λειτουργία του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ

37. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την καθιέρωση αυτής της υποχρέωσης της Επιτροπής να καταρτίσει έκθεση, πριν από τη λήξη του ΠΔΠ, σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την επάρκεια του συστήματος του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ, καθώς και της δυνατότητας αναθεώρησης του ΣΜΣ.

38. Όταν η Επιτροπή θα διενεργεί την αξιολόγηση που χρειάζεται ενόψει της κατάρτισης της έκθεσης, θα μπορούσε επίσης να εφαρμόσει τη διαδικασία που προτείνουμε για να αποφασίσει αν πρέπει να ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός επανεξέτασης (βλέπε σημεία **22** έως **27**). Αυτό θα σήμαινε την αξιολόγηση των δεικτών που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση των γεγονότων που θα ενεργοποιούσαν τον μηχανισμό, τον επανυπολογισμό του πραγματικού ΣΜΣ και, κατά περίπτωση, την τροποποίηση του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ για τα κράτη μέλη εκείνα για τα οποία η χρήση αυτού του δεύτερου, αντί του πραγματικού ΣΜΣ, θα είχε σημαντική επίπτωση στη βάση ΦΠΑ συνεισφορά τους.

39. Στο **παράρτημα** παρατίθενται οι τροποποιήσεις που προτείνονται σε ορισμένες διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου κανονισμού του Συμβουλίου. Οι προτάσεις μας αφορούν τα ζητήματα που προαναφέρθηκαν και ορισμένες πρόσθετες συντακτικές προτάσεις ήσσονος σημασίας.

Συμπέρασμα

40. Στο παρελθόν, έχουμε επανειλημμένως αναφερθεί στην πολυπλοκότητα του υπολογισμού του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ. Στη γνώμη μας αριθ. 5/2018, αναγνωρίζαμε ότι η πρόταση της Επιτροπής του Μαΐου 2018 προέβλεπε έναν απλό υπολογισμό, κρίναμε ωστόσο ότι οι παραδοχές που χρησιμοποιούνταν για τον υπολογισμό των απλουστευμένων συνεισφορών βάσει ΦΠΑ δεν ήταν σύμφωνες με ορισμένα από τα βήματα της μεθοδολογίας που περιγραφόταν στην πρόταση.

41. Τον Νοέμβριο του 2020, το Συμβούλιο πρότεινε μια απλουστευμένη και εξελιγμένη εναλλακτική μέθοδο για τον υπολογισμό του ιδίου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ. Η πρόταση καταργεί τις περισσότερες διορθώσεις και αντιστάθμισεις, όπως προέβλεπε ήδη η πρόταση της Επιτροπής του Μαΐου 2018, και εισάγει τη χρήση ενός οριστικού πολυετούς ΣΜΣ.

42. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την πρόταση του Συμβουλίου, η οποία απλουστεύει σημαντικά την ισχύουσα μέθοδο υπολογισμού των συνεισφορών των κρατών μελών που βασίζονται στον ΦΠΑ. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι υπάρχει κίνδυνος ο οριστικός πολυετής ΣΜΣ (παγωμένος στην τιμή του 2016) να μην είναι ενδεχομένως αντιπροσωπευτικός για ορισμένα κράτη μέλη και για κάποια έτη (στο μέλλον). Συνεπώς, ενδέχεται να μην εγγυάται την εύλογη ακρίβεια του υπολογισμού των βάσεων ΦΠΑ των κρατών μελών και των σχετικών συνεισφορών.

43. Κατά τη γνώμη μας, για τη βελτίωση της εν προκειμένω πρότασης, πρέπει να εξεταστεί η εισαγωγή ενός μηχανισμού επανεξέτασης του παγωμένου πολυετούς ΣΜΣ, και επανυπολογισμού του ενδεχομένως, για τα κράτη μέλη εκείνα των οποίων η βάση ΦΠΑ συνεισφορά θα επηρεαζόταν σημαντικά από τη χρήση αυτού του συντελεστή αντί του πραγματικού ΣΜΣ. Ο μηχανισμός αυτός θα απέτρεπε τυχόν στρεβλώσεις των συνεισφορών που βασίζονται στον ΦΠΑ, οι οποίες θα ανέκυπταν κατά την περίοδο του ΠΔΠ λόγω σημαντικών αλλαγών στις πολιτικές περί ΦΠΑ των κρατών μελών.

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο Λουξεμβούργο, στις 8 Δεκεμβρίου 2020.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο
Klaus-Heiner LEHNE
Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προτάσεις τροποποιήσεων στο προτεινόμενο σχέδιο κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τον ίδιο πόρο που βασίζεται στον ΦΠΑ

Σχέδιο κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89 για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς εισπραξης των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον φόρο επί της προστιθέμενης αξίας [έγγραφο 12771/20, διοργανικός φάκελος 2018/0133 (NLE)]

Προτεινόμενη διάταξη	Εισήγηση του ΕΕΣ / Τροποποίηση που προτείνει το ΕΕΣ	Σχόλια
Άρθρο 4	Πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο εισαγωγής μηχανισμού για την επανεξέταση του οριστικού πολυετούς ΣΜΣ, προκειμένου να αποτρέπονται τυχόν στρεβλώσεις των συνεισφορών που βασίζονται στον ΦΠΑ, οι οποίες θα ανέκυπταν κατά την περίοδο του ΠΔΠ λόγω σημαντικών αλλαγών στις πολιτικές των κρατών μελών για τον ΦΠΑ.	Για περαιτέρω λεπτομέρειες, βλέπε σημεία 22 έως 27 .
Άρθρο 9, παράγραφος 1	Πριν από την τελευταία φράση του δεύτερου εδαφίου, πρέπει να προστεθεί η εξής φράση: «Η διόρθωση που αναφέρεται στην επιστολή της Επιτροπής συμπεριλαμβάνεται στην επόμενη κατάσταση ΦΠΑ.»	Διευκρινίζουμε ότι, σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους, το ποσό της διόρθωσης που κοινοποιεί η Επιτροπή στο κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του ίδιου πόρου που βασίζεται στον ΦΠΑ. Το ποσό αυτό πρέπει να περιλαμβάνεται χωρίς καθυστέρηση στην επόμενη κατάσταση ΦΠΑ του κράτους μέλους και να παραμένει εκεί μέχρι την επίλυση της διαφωνίας.
Άρθρο 10, παράγραφος 1	Πρέπει να προστεθεί παραπομπή στο «άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο γ)».	Χάριν πληρότητας, προτείνουμε να υπάρχει επίσης αναφορά στις διορθώσεις και στις αντισταθμίσεις που συνδέονται με παραβιάσεις (βλέπε σημεία 16 και 18).
Άρθρο 11, παράγραφος 2	Η παραπομπή στο «άρθρο 4, παράγραφος 3» πρέπει να διαγραφεί.	Δεδομένου ότι το προτεινόμενο άρθρο 4 περιέχει μόνο δύο παραγράφους και ο υπολογισμός του ΣΜΣ περιγράφεται λεπτομερώς στο προτεινόμενο άρθρο 4, παράγραφος 2, η παραπομπή στο άρθρο 4, παράγραφος 3, δεν είναι αναγκαία.
Άρθρο 13α	Η διάταξη αυτή πρέπει να αναθεωρηθεί προκειμένου να αναφέρει ότι η έκθεση περιλαμβάνει αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας επανεξέτασης, καθώς και δράσεις για βελτίωση της εφαρμογής της στο μέλλον.	Για περαιτέρω λεπτομέρειες, βλέπε σημείο 38 .